KOMPETENCES PĀRBAUDE

Apakšprocesa mērķis ir noteikt būvspeciālistu kompetences pārbaudes kārtību būvekspertīzes specialitātē.

Terminu un saīsinājumu skaidrojums:

BSN – Būvspeciālistu sertificēšanas nodaļa;
Kandidāts – būvspeciālists, kurš izpildījis konkrētus priekšnoteikumus un ir pielaists sertifikācijas procesam;
DVS – dokumentu vadības sistēma "Namejs Enterprise".

Pielikumi:
1. pielikums – Eksaminācijas process;
2. pielikums – Testa struktūra un vērtēšanas kārtība.

Formas:

- Forma Nr.1: Eksaminācijas protokols;
- Forma Nr.2: Eksaminācijas procesa novērtēšanas protokols;
- Forma Nr.3: Sertifikācijas kandidāta apliecinājums;
- Forma Nr.4: Sertifikācijas eksāmena jautājumu biļete;
- Forma Nr.5: Eksaminācijas vērtēšanas protokols.

1. Kompetences pārbaude

1.1. Kompetences pārbaudi nodrošina kompetences pārbaudes iestādes izveidota ekspertu komisija, kuras sastāvā ir vismaz divi būvspeciālisti:
  1.1.1. kuri ieguvuši otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes studiju programmā;
  1.1.2. kuri ieguvuši vismaz piecus gadus ilgu patstāvīgo praksi kandidāta izvēlētajā arhitektūras jomā, inženierizpētē vai atbilstošā darbības sfērā projektēšanas, būvdarbu vadīšanas vai būvuzraudzības specialitātē;
  1.1.3. kuru patstāvīgajā praksē pēdējo piecu gadu laikā nav konstatēti tādi profesionālās darbības un profesionālās ētikas pārkāpumi, par kuriem ir izteikts brīdinājums vai apturēta būvspeciālista sertifikāta darbība;
  1.1.4. kuri neatrodas interešu konflikta situācijā ar kandidātu.
1.2. BSN vadītājs atbilstoši pieteiktajai būvekspertīzes specialitātei un darbības sfērai ar rīkojumu norīko atbilstošas specialitātes un kvalifikācijas eksaminācijas komisiju vismaz divu ekspertu sastāvā.

2. Eksāmena norise

2.1. Lai novērstu interešu konflikta iespējamību un nodrošinātu objektīvu novērtēšanu, eksaminācijas komisijai sertifikācijas kandidātu identitāte netiek izpausta, t.sk. gadījumos, kad tiek sertificētas personas, ar kurām var rasties interešu konflikts (eksperts, darbinieki, ģimenes locekļi, radinieki u.c.).

2.1.1. Eksaminācijas procesa (skat. 1.pielikumu) uzraudzību nodrošina būvprakses sertifikācijas speciālists, savukārt eksaminācijas komisija kandidātu sniegto atbilžu pārbaudi veic pēc eksāmena norises beigām bez sertifikācijas kandidātu klātbūtnes.

2.1.2. Pirms kandidātu sniegto atbilžu vērtēšanas eksaminācijas komisijai tiek izsniegts sertifikācijas protokols par katru kandidātu un kandidāta aizpildītais pārbaudes uzdevums, kur nav norādīts ne kandidāta vārds, uzvārds, ne personas kods, bet tikai identifikācijas numurs, kas sākotnēji piešķirts caur DVS.

2.2. Eksāmena sākumā kandidāts būvprakses sertifikācijas speciālistam uzrāda personu apliecinošu dokumentu un izglītības dokumentu oriģinālu, kas apliecina iegūto kvalifikāciju, un apliecina konfidencialitātes un Būvspeciālistu ētikas kodeksa ievērošanu.

2.3. Būvprakses sertifikācijas speciālists izskaidro kandidātam eksaminācijas norises kārtību un ilgumu:

2.3.1. eksāmena laikā drīkst izmantot BSN sagatavotos uzskates materiālus, kurus izsniedz BSN;

2.3.2. eksāmena laikā nedrīkst sarunāties ar citiem kandidātiem (ja eksāmens notiek klātienē) vai citām personām (ja eksāmens notiek attālināti);

2.3.3. pildot eksāmena uzdevumus, labojumu veikšana nav atļauta;

2.3.4. eksāmenam paredzētais laiks ir 3 stundas.

2.4. Kārtojot eksāmenu klātienē:

2.4.1. Būvprakses sertifikācijas speciālists sagatavo apzīmogotas eksāmena jautājumu un pierakstu lapas katram kandidātam no eksaminācijas jautājumu kataloga atbilstoši būvekspertīzes specialitātei.

2.4.2. Sertifikācijas kandidāts parakstās par konfidencialitātes ievērošanu un eksāmena jautājumu neizpaušanu (skat. Forma Nr.3) un pēc nejaušības principa izvēlas eksāmena jautājumu biļeti atbilstoši savai būvekspertīzes specialitātei.

2.4.3. Būvprakses sertifikācijas speciālists kandidāta izvēlētajā eksāmena jautājumu biļetē ieraksta konkrētā kandidāta identifikācijas numuru.

2.4.4. Eksāmens notiek kandidātu eksaminācijai īpaši sagatavotā telpā. Telpā tiek nodrošināts apgaismojums un mikroklimats, kas atbilst normatīvo aktu prasībām.

2.4.5. Vienlaicīgi kompetences pārbaudi var kārtot ne vairāk kā 4 kandidāti.

2.5. Kārtojot eksāmenu attālināti:

2.5.1. Sertifikācijas kandidāts pēc nejaušības principa telefoniski izvēlas vienu no biļetes numuriem, kurus viņam nosauc būvprakses sertifikācijas speciālists.

2.5.2. Būvprakses sertifikācijas speciālists pirms eksāmena dienas sagatavo kandidāta izvēlēto eksāmena jautājumu biļeti, pierakstu lapas no eksaminācijas jautājumu kataloga atbilstoši būvekspertīzes specialitātei un ieraksta tajā konkrētā kandidāta identifikācijas numuru.

2.5.3. Eksāmens notiek, izmantojot attālināto sanāksmju platformu, uz kuru sertifikācijas kandidātam pirms eksāmena dienas tiek nosūtīta uzaicinājuma saite.

2.5.4. Lai nodrošinātu eksāmena pastāvīgu uzraudzību, pirms eksāmena tiek pārbaudīts un nodrošināts stabils interneta savienojums, kameras un mikrofona darbība.

2.5.5. Eksāmena dienā būvprakses sertifikācijas speciālists pārbauda savienojuma kvalitāti, kandidātam nosūta eksāmena biļeti un apliecinājumu, kurā sertifikācijas kandidāts, izmantojot drošu elektronisko parakstu, parakstās par konfidencialitātes ievērošanu un eksāmena jautājumu neizpaušanu (skat. Forma Nr.3).

2.5.6. Eksāmena laikā būvprakses sertifikācijas speciālists datora ekrānā dalās ar eksāmena biļetes jautājumiem, savukārt sertifikācijas kandidāts aizpilda saņemto eksāmena biļeti ar atbildēm uz jautājumiem.
2.5.7. Sertifikācijas kandidāts aizpilda Apliecinājumu, elektroniski paraksta Apliecinājumu un eksāmena biļeti (tajā nav norādīti eksāmena jautājumi, bet tikai biļetes numurs, kandidāta identifikācijas numurs un atbilžu varianti), un nosūta būvprakses sertifikācijas speciālistam uz e-pasta adresi.
2.5.8. Vienlaicīgi attālināti eksāmenu var kārtot ne vairāk kā 1 kandidāts.

2.6. Eksaminācijas procesa uzraudzību veic būvprakses sertifikācijas speciālists, kas nodrošina eksaminācijas kārtības ievērošanu.

2.7. Pēc eksaminācijas norises beigām eksaminācijas komisija izvērtē kandidāta aizpildīto eksāmena uzdevumu rezultātus atbilstoši vērtēšanas kritērijiem (skat. 2.pielikumu).
2.7.1. Lai eksāmena rezultāti būtu ieskaitīti, pareizi jāatbild uz 80% jautājumu katrā sadaļā.
2.7.2. Eksaminācijas komisija ieraksta savu vērtējumu "ieskaitīts" vai "neieskaitīts" eksaminācijas biļetes slēdziena sadaļā (skat. Forma Nr.4), kā arī eksaminācijas protokolā (skat. Forma Nr.1), norādot, vai kandidāts ir nokārtojis/ nav nokārtojis kompetences pārbaudi, un dokumentus iesniedz BSN vadītājam.
2.7.3. Ja eksaminācijas komisija nevar vienoties, tad izšķirošā ir eksaminācijas komisijas priekšsēdētāja balss.

3. Lēmuma pieņemšana

3.1. Ja eksāmens ir nokārtots, BSN vadītājs 5 darba dienu laikā pieņem lēmumu par būvspeciālista sertifikāta piešķiršanu.
3.2. Ja eksāmens nav nokārtots, tad BSN vadītājs 5 darba dienu laikā pieņem lēmumu par kompetences novērtēšanas termiņa pagarināšanu ne mazāk kā uz vienu mēnesi.
3.3. Lēmumu paziņo kandidātam Paziņošanas likuma noteiktajā kārtībā.

4. Atkārtotais eksāmens

4.1. Atkārtotas eksaminācijas procedūra (pieļaujama mēneša laikā no pirmā eksāmena kārtošanas brīža) ir analoga sākotnējās eksaminācijas procedūrai.
4.2. Ja kandidāts atkārtoti nav nokārtojis eksāmenu, BSN vadītājs 5 darba dienu laikā pieņem lēmumu par kandidāta kompetences neatbilstību.
4.3. Lēmumu paziņo kandidātam Paziņošanas likuma noteiktajā kārtībā.
4.4. Personai ir tiesības atkārtoti pretendēt uz sertifikāta saņemšanu ne agrāk kā sešus mēnešus pēc lēmuma pieņemšanas par personas kompetences neatbilstību.

5. Ārvalstu speciālistu eksaminācija

5.1. Ārvalstu speciālistu eksaminācijas procesa norise ir analoga kandidātu eksaminācijas procesam.
5.2. Visa sertifikācijai nepieciešamā dokumentācija, ieskaitot eksāmena jautājumus, BSN tiek sagatavota valsts valodā.
5.3. Eksāmena uzdevumu izpildīšanas laiks ir 3 stundas.

6. Drošības un neietekmējamības ievērošana eksaminācijas procesā

6.1. BSN garantē drošību visā sertifikācijas procesā:

6.1.1. visi eksaminācijas materiāli, t.sk. informācija par kandidātiem, eksāmena jautājumi glabājas tikai BSN vadītājam un būvprakses sertifikācijas speciālistam pieejamā vietā;

6.1.2. lai garantētu eksaminācijas materiālu drošību, kandidātam eksāmena biļete tiek izsniegta aizzīmogotā aploksnē, bet, kārtojot eksāmenu attālināti, – kandidātam eksāmena biļete tiek nosūtīta tieši pirms eksāmena sākuma, un eksāmena jautājumi kandidātam tiek rādīti, būvprakses sertifikācijas speciālistam daloties ar ekrānu;

6.1.3. eksaminācijas procesa periodisku uzraudzību atbilstoši kārtībai veic BSN personāls vai pieaicināts eksperts, BSN vadītājam rakstiski iesniedzot savu vērtējumu par eksāmena procesa norisi (skat. Forma Nr.2);

6.1.4. pēc eksaminācijas komisijas slēdziena saņemšanas kandidāta aizpildītā eksaminācijas biļete kopā ar sertifikācijas kandidāta apliecinājumu (skat. Forma Nr.3), eksaminācijas protokolu (skat. Forma Nr.1) un eksaminācijas vērtēšanas protokoliem (skat. Forma Nr.5) tiek uzglabāta DVS kā ierobežotas pieejamības dokumentācija.

7. Sūdzību iesniegšanas kārtība

7.1. Sūdzības par eksaminācijas procesa norisi var iesniegt BSN vadītājam, un tās tiek izvērtētas saskaņā ar apakšprocesu PP.BVS.Nr.5 "Sūdzību izskatīšana un lēmumu apstrīdēšana".

8. Saglabājamie dokumenti

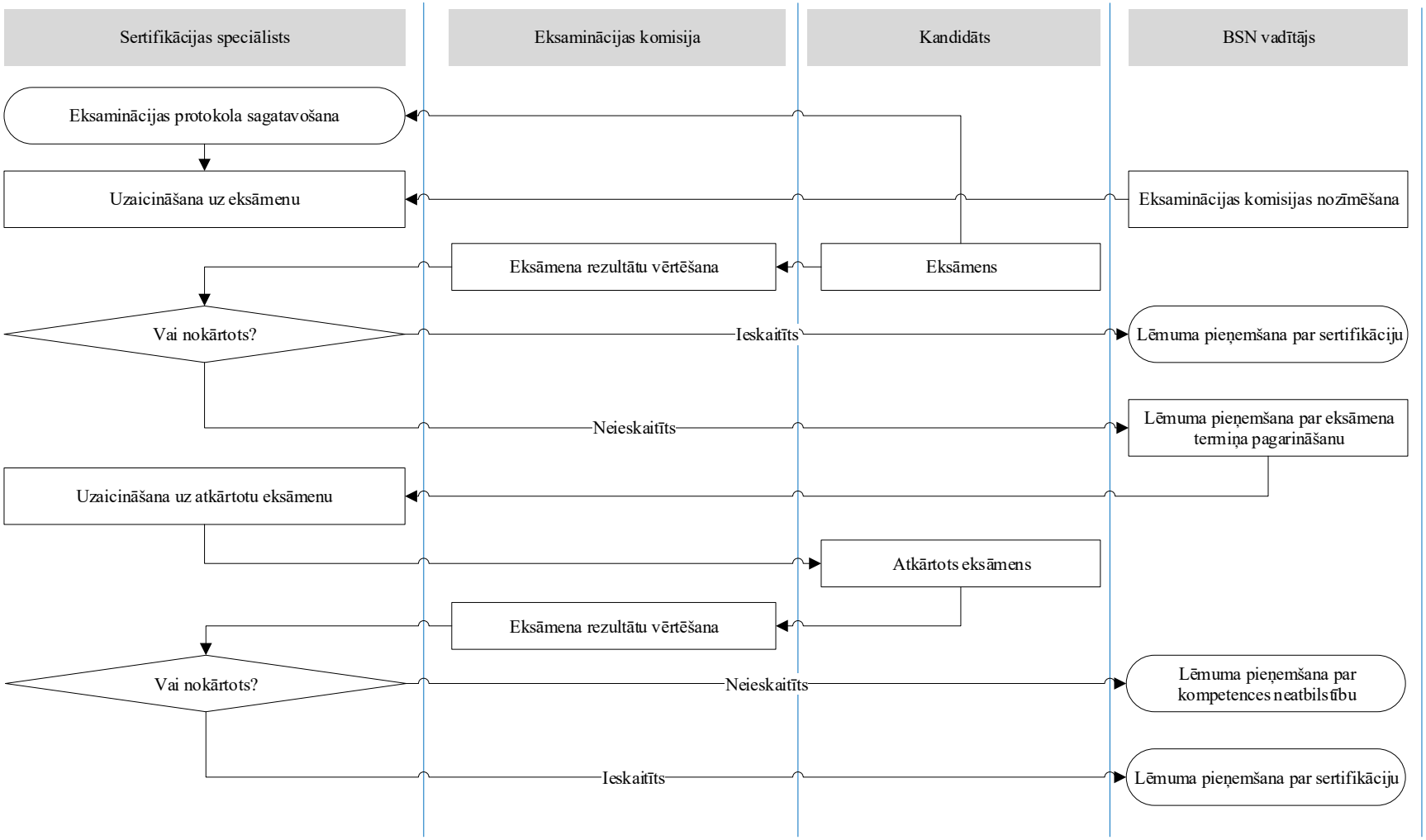
Nr.p.k.	Dokumenta veids	Dokumenta atrašanās vieta*
1.	Eksaminācijas protokols	*Būvspeciālistu sertificēšanas nodaļa; DVS*
2.	Eksperta deklarācija	
3.	Vērtējums par eksaminācijas procesa norisi	
4.	Sertifikācijas kandidāta apliecinājums	

** Dokumentu kārtošana un uzglabāšana notiek saskaņā ar Birojā apstiprināto Lietu nomenklatūru.*

Versija	Izmaiņu apraksts	Izmaiņu pamatojums
Nr.3	Papildināts ar nosacījumiem par kompetences pārbaudes organizēšanu attālināti (2.3., 2.5., 6.1.2.punktā). 6.1.4.punktā "tiek caurauklota un apzīmogota" mainīts uz "tiek uzglabāta ar ierobežotas pieejamības tiesībām DVS". Vārds "tests, testa jautājumi" mainīts uz "eksāmens, eksāmena jautājumi".	Apakšprocesa pilnveidošana

Procesa izstrādātājs:
Degtjarjova, 67013346
Irina.Degtjarjova@bvkb.gov.lv

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Sertifikācijas speciālists
Eksaminācijas komisija
Kandidāts
BSN vadītājs
Eksaminācijas protokola sagatavošana
Uzaicināšana uz eksāmenu
Eksaminācijas komisijas nozīmēšana
Eksāmena rezultātu vērtēšana
Eksāmens
Vai nokārtots?
Ieskaitīts
Lēmuma pieņemšana par sertifikāciju
Neieskaitīts
Lēmuma pieņemšana par eksāmena termiņa pagarināšanu
Uzaicināšana uz atkārtotu eksāmenu
Atkārtots eksāmens
Eksāmena rezultātu vērtēšana
Vai nokārtots?
Neieskaitīts
Lēmuma pieņemšana par kompetences neatbilstību
Ieskaitīts
Lēmuma pieņemšana par sertifikāciju

2.pielikums

Testa struktūra un vērtēšanas kārtība

Vērtēšanas sadaļa	Vērtēšanas kritēriji	Svars kopējā vērtējumā %
1	2	3
Teorētisko zināšanu pārbaudes sadaļa (30% no kopējā jautājumu skaita)		
Par būvekspertīzes normatīvo regulējumu	• Pārzina un prot pielietot būvekspertīzes normatīvo regulējumu, t.sk. būtiskās būvei izvirzāmās prasības un ar to saistītos standartus.	**40%**
Praktisko zināšanu pārbaudes sadaļa (70% no kopējā jautājumu skaita)		
Par ekspertīzes uzdevuma izpildi savas tiešās kompetences ietvaros	• Spēja identificēt, saskaņā ar kādiem normatīviem ekspertīzes objekts ir jāvērtē. • Spēja sniegt informāciju par visiem ierobežojumiem attiecībā uz ekspertējamo objektu, kas ietekmē sniegtā ekspertīzes atzinuma ticamību. • Spēja vērtēt Pasūtītāja ekspertīzei iesniegtās informācijas datu ticamību un to ietekmi uz ekspertīzes atzinumu. • Spēja novērtēt ekspertīzes objekta atbilstību izvirzītajām prasībām – normatīviem un tehniskajiem noteikumiem. • Spēja izprast būtiskās prasības būvēm un to atspoguļošanu projektēšanas normatīvos. • Spēja identificēt būtisko prasību būvēm izpildi projekta dokumentācijā, t.sk. projekta daļu savstarpējo saderību. • Spēja veikt būtisko prasību būvēm novērtēšanu un pieļaujamo robežu noteikšanu projekta dokumentācijā. • Spēja veikt tehnisko risinājumu atbilstības novērtējumu saskaņā ar būvprojektā izvirzītajām prasībām. • Spēja noformēt ekspertīzes atzinumu atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 3. pielikumam.	**25%**
Par papildus izvirzītajiem ekspertīzes uzdevumiem	• Spēja izpildīt ekspertīzes papilduzdevumu. • Spēja pārliecināties par būtisko prasību izpildi un pieļaujamo robežu noteikšanu attiecībā uz ekspertīzes papildus uzdevumiem.	**10%**
Par veiktajiem aprēķiniem, mērījumiem un testiem	• Spēja pielietot atbilstošas aprēķinu metodes vai uzdot tās veikt pieaicinātiem speciālistiem. • Spēja interpretēt iegūtos aprēķinu/mērījumu/testu rezultātus atbilstoši ekspertīzes uzdevumam. • Spēja izmantot aprēķinu/mērījumu/testu rezultātus, lai izdarītu attiecīgos secinājumus.	**10%**
Par piesaistīto speciālistu un apakšuzņēmumu pārvaldību attiecībā uz darbiem, par kuriem eksperts ir atbildīgs	• Spēja integrēt piesaistīto speciālistu/apakšuzņēmumu rezultātus ekspertīzes atzinumā.	**5%**
Par ekspertīzes secinājumu un atzinuma noformēšanu un turpmāko rīcību	• Spēja sniegt pamatotus secinājumus, kas balstīti uz ekspertīzes ietvaros apkopotajiem rezultātiem un ir saskaņā ar ekspertīzes uzdevumu. • Spēja pamatot negatīvu ekspertīzes slēdzienu un veikt attiecīgās darbības atbilstoši normatīvajam regulējumam. • Spēja argumentēti, skaidri un saprotami izteikt savu viedokli. • Spēja pielietot profesionālo terminoloģiju. • Spēja nodrošināt ekspertīzes veikšanai izmantotās dokumentācijas uzglabāšanu. • Spēja noformēt atzinumu atbilstoši labas prakses paraugiem, gramatiski pareizi, ievērojot interpunkciju. • Spēja atzinuma tekstu veidot, izmantojot literāri pareizas un nepārprotamas izteiksmes formas.	**10%**